

הלכות תפלה קרוקו

שט

להם לאכול קודם תפלת שחרית^{כט} ואסור לענותם^ל כמו שיתבאר בס' רס"ט^{מז} ושמו"ג^{כז} לענין להאכילם קודם קידוש:

ד' מי שתורתו אומנתו כגון רבי שמעון בן יוחאי ותכריו מפסיק לקריאת שמע^{מז} ומכרך לפניה ולאחריה^{מז} אבל אינו מתפלל כל עיקר^{מז} כיון שמבלעדי כן אינו מבטל מלימודו אפילו רגע^{מז} גם בעבול התפלה לא יבטל ואף שצריך לבטל ולהפסיק לימודו לעשיית כל המצות אפילו של דברי סופרים^{מז} מ"מ תפלה הואיל ואינה אלא בקשת רחמים על עניני עולם הזה אין לו הניחה חיי העולם ולעסוק בחיי שעה^{מז} אבל אנו מפסיקין בין לקריאת שמע בין לתפלה^{מז} כיון שמבלעדי כן אנו מבטלין הרבה^{מז}.

ומ"מ אם מלמד לאחרים^{מז} ואם לא ילמדו עבשו יתבטלו ולא יוכלו להתקבץ ללמוד אחר התפלה^{מז} לא יפסק מלימודו עמדם אפילו אם יכבוד זמן התפלה^{מז} ומ"מ פוסק וקורא פסוק ראשון כל קריאת שמע כדי לקבל מלכות שמים בזמן קריאת שמע ויהאור אחר הלכות שיש בה יציאת מצרים כדי להזכיר יציאת מצרים בזמן קריאת שמע^{מז} ואחר לימודו טוב שיגמר כל קריאת שמע^{מז} ואע"פ שעבר זמנה^{מז} לא הפסיד באדם שקורא בתורה^{מז}. ואם אין השעה עוברת ויש לו שהות עדיין לקרות קריאת שמע ולהתפלל אינו פוסק כלל^{מז} אפילו לומד יחיד^{מז} ואפילו התחיל ללמוד באיסור לאחר שכבר הגיע זמן קריאת שמע ותפלה שאסור לו להתחיל ללמוד עד שיתפלל תחלה אם אינו רגיל לילך לבית הכנסת כמו שנתבאר בס' פ"ט^{מז} אע"פ^{מז} אם התחיל אין צריך להפסיק ורשאי ללמוד כל זמן שיש שהות עדיין לקרות קריאת שמע ולהתפלל אח"כ^{מז}:

קז המסופק אם התפלל ודין תפלת נרבה וכו' ה' מעיפיים:

אם הוא מסופק אם התפלל י"ח אם לאו צריך לחזור ולהתפלל^{מז} ומתנה ואומר אם לא התפללתי תהא לחובתי ואם התפללתי תהא לנדבתי^{מז} ואע"פ שכל ספק מדברי

מד ברכות יג, ב. רמ"א שם. מ"א ס"ק ה. וראה רא"ש שם.
מה ונראה ברכות שם (כ"י שמעון ברכי). מ"א שם.
מו ע"י רא"ש שם שהגמ' שם מיידי שעבר זמן הקריאה קודם שגמר רבי לימודו.
מז משנה ברכות פ, ב. כדלעיל ס"ח נח ס"ח.
מח ד"ן פ"ק דשבת א, א. ד"ה ואין מפסיקין לתפלה. ורמ"א סעף ג. וראה ד"ה שבת שם פ, ב. ד"ה לא ישב. וראה לקמן ס' תלא ק"א ס"ק א שמהלך בין זה להיבדקת המין.
מט לבוש סעף ג.
נ סעף ג.
נא מ"א ס"ק ג.

סימן קז

א רבי יוחנן ברכות כא, א. רשב"א בתשובה ס"י [א].
ולבוש סעף ג. ומשמעות שורע סעף א ומ"א ס"ק א ואלי דזנות ס"ק ב. עיי' וזוה תמיד ס"ק ב. עיי' בקונטרס אחרון [לא הגיע לידען] ועיי' תרומת הישי' ס"י יח דפסח תפלה הנזכרת בתלמוד הינו שמו"ע. ועיי' ראב"ד הל' תפלה פ"א ה"י.
ב השב"א ברכות שם. ספר המצות ברכות שם. ב"י. מ"א ס"ק א. וראה פירוש רב ראי' נאמן [העתיק כספר רגע ברכות שם. וראה אמרי הגאונים - התשובות ס"ח קנז - קנז].

כט מ"א ס"ק ג.
ל מ"א ס"י רמס ס"ק א.
לא סעף ג.
לב סעף ג. ועיי' צ"צ הא"ח ספק לנו ס"ה ד. וראה גם לקמן ס"י תע"א ס"י. ס"י תע"ב סכ"ג.
לג שבת א, א. מור ושוליע סעף ג.
לד וזכרונ' הל' ק"ש פ"ב ה"ה. מ"א ס"ק ה. וזכ"ה בח"י ת"ת פ"ד ה"ה. וראה הערת וענינים שם ע' 219.
לה שבת שם. מור ושוליע שם. ועיי' לעיל ס"י צג ס"ד.
לו מ"א שם. ועיי' לעיל ס"י צ ס"ה. וראה מ"מ ועינינים.
לז ראה הל' ת"ת שם.
לח ורא' שם ב"ד יוד ע"א לפי הרי"ף ורא"ש פ"ק רשבת ס"י י"ט.
לט שבת א, א.
מ ר"ש שם ד"ה אבל לבוש סעף ג.
מא ד"ש פ"ב דברכות ס"ק ס"י ג. שוליע ס"י פנז סעף ג. רמ"א ולבוש סעף ג. וראה סדר רב עמרם גאון (ס"י [א]).
מב תלמודי רבני וזנה ברכות ה, ב (ד"ה על תפלה). שוליע שם.
מג משמעות הרא"ש והרמ"א שם. וראה ב"י ס"י ע. לעיל ס"י פנז סעף ג. וזכ"ה לקמן ס"י רצ ס"ד. וראה גם לקמן ס"י תלא ס"ח. אבל בח"י ת"ת פ"ד ה"ד מביא חילוק ע"ז וזכור שכן עיקר. וראה ק"א ס"ק ב.

הלכות תפלה קזקה

סופרים להקל הצריכו לחזור ולהתפלל¹ מפני שהלואי שתפלל אדם כל היום בתורת נדבה² אלא שאם ברי לו שהתפלל כבר וחזור ומתפלל בתורת נדבה צריך לחדש איזה דבר בתפלתו כדי להודיע שהוא נדבה ולא יהא כמקריב ב' תמידין ועובר משום כל תוסוף³ שתפלת חובה היא במקום עולת התמיד⁴ ותפלת נדבה היא במקום עולת נדבה אבל אם מסופק אם התפלל אם לאו א"צ לחדש שום דבר בתפלתו הב' שבשחזור ומתפלל על הספק אין לך חידוש גדול מזה⁵.

וע"י חידוש חוזר ומתפלל בנדבה כל הפעמים שירצה⁶ חזין מתפלת מוסף שאין מתפללין אותה בנדבה⁷ אפילו מוסף ראש חודש כיון שאומר ומוספים כהלכתם⁸ והמוספים אינן קרבן אלא משל צבור ואין היחיד יכול להתנדב אותם⁹ ובשבת ויו"ט אינן מתפללין נדבה ככלל¹⁰ לפי שאין נדרים ונדבות קריבין בהם¹¹:

ב אם התחיל להתפלל¹² לשם חובה שהיה סובר שלא התפלל עדיין¹³ ונזכר בתוך התפלה שכבר התפלל צריך לפסוק אפילו באמצע ברכה ואפילו יכול לחדש בה דבר אינו יכול לגמרה לשם נדבה כיון שכבר התחיל בה לשם חובה¹⁴ ואי אפשר להביא קרבן שחציו חובה וחציו נדבה¹⁵:

ג חידוש זה שאמרנו הוא שיחדש איזה דבר בכל ברכה מן האמצעית מעין הברכה ואם חידש אפילו בכרכה אחת דיו כדי להודיע שהוא נדבה ולא חובה¹⁶:

ד אין צבור מתפללים תפלת נדבה לפי שאין צבור מביאין קרבן נדבה¹⁷ אלא לקיץ המזוכה כשהמזוכה בטל וזהו דבר שאינו מצוי¹⁸ לכן אין להתפלל תפלת י"ח כנגד זה אבל יחיד יכול להתפלל תפלת נדבה אפילו בצבור¹⁹:

ה הרוצה להתפלל תפלת נדבה צריך שהיא מכור את עצמו זריו וחזור ואומר ברעתו שיוכל לכוין בתפלתו מראש ועד סוף²⁰ אבל אם אינו יכול לכוין יפה אנו קורין בו למה לו רוב וחכמים²¹ והלואי שיוכל לכוין בג' תפלות הקבועים ליום:

קח מי שלא התפלל לסיבת טעות או אונס וכו' י"ח מעיפים:

א טעה או אונס ולא התפלל שחירת צריך להתפלל מנחה שתיים הראשונה לשם מנחה

א	לבוש שם. מ"א שם.
ב	ד' ו' יוחנן שם.
ה	ה ר"ף ברכות שם (לפי פירוש הב"י). וראה הרב רבינו יונה שם.
ו	שמואל שם.
ז	רמב"ם הל' תפלה פ"א הל' ט.
ח	רב היא גאון שם. ר"ף שם. לבוש סעף א. ע"י סי' מח בב"י ד"ה ואין לחוש ושולע.
ט	כדלעיל רס"ז פט.
י	תוס' ברכות שם ד"ה ורבי יוחנן. הרב רבינו יונה שם. ראש פ"ג דברכות ס"ו מו.
יא	הרב רבינו יונה (ורא"ש) שם. וראה לקמן ס' קח סי"ז (וס"ח). ס' תקפ"ב.
יב	שולע סעף א.
יג	ר"ף שם. שולע שם.
יד	מ"א ס"ק ב.
טו	ר"ף שם.
טז	הרב רבינו יונה שם. רא"ש שם. רמב"ם הל' תפלה פ"א הל' ב' בשם ש' מן הגאונים.

סימן קח

א רבי יוחנן ברכות כו, א. רמב"ם פ"ג מהל' תפלה הל' ח"ט. מור ושולע ס"א. וראה לקמן ס"ה"ג. ס"ח. לעיל ס' פ ס"א. ס' פט ס"א"ב. ס' צג ס"ד. וראה גם לקמן ס' ק ס"ג. וראה הקרי הדכות הל' ג, א.